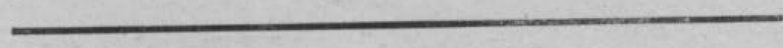
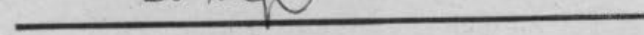

Összev. KNEZCZ MUDIT
ÖSSZEKÉS IDEJE: 1968.

TART.: SOMOGY MEGYE NÉPRŐVÉSZETE C. VANDOR-
KIÁLLTÁS FORGATÓKÖNYVE ÉS TEGYNYVITÓJA.

25 lap

FŐLORDASZ ÖSSZEKÉS: SOMOGY
SAJTOSSZÖVEG: XXIX

PAPÍRIPARI VÁLLALAT

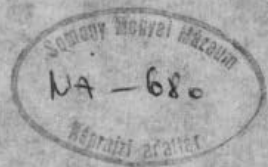

KISKUNHALASI GYÁRA

LELTAKOSS

ÁTVÉTEL AZ EGYSÉGES LTK. 1957-es TETELÉ ALÓL

1957

Somogy megye népművészete.

Somogy megye népművészete a Dél-Dunántul népművészetén belül képez bizonyos vonásaiban önálló egységet. Természetesen ezen az egységen belül is vannak különbözőségek Somogy néprajzi csoportjai, tájai között. Egyik vidék egyik, másik vidék másik népművészeti ágban emelkedik ki gazdagságával a többi közül, vagy tér el tőlük. Pl. kanásztánc és verbunkos szempontjából leggazdagabb a Zselic, keresztzemes himzéseinek sokféleségével viszont a Koppány-völgye különül el a többi, nagyjából csak a fehér himzést készítő vidékektől.

A megye népköltészetének sokszínűségére hamar felfigyeltek a néprajzi kutatók. A hetesi születésű Vikár Béla volt az első Magyarországon, aki fonográffal gyűjtötte a népdalokat, balladákat. Somogy megye népköltése c. gyűjteménye 1908-ban jelent meg. Figyelemre méltó, hogy a földművelők, a napszámosok, cselédek őrizték meg megyénkben is népköltészetünk legszebb kincseit, ma is ők tudják a legszebb meséket, hiedelemtörténeteket. Az "Egy somogyi parasztcsalád meséi" c. kötet is /megjelent 1962-ben/ egy cselédsorból felemelkedő család mese- és hiedelemkincsét adta közre. Önálló szint vitték a pásztorok a megye népköltészetébe, a legszebb, legrégisebb pásztor és bujdosódalokat, a betyárballadákat ők ismerték. Erdőben még ma is gazdag vidékeken, mint az Iharos környéki községekben, a zselici helységeken orvvadász történetekre, erdei hiedelmek sokaságára emlékeznek még ma is. Az egész megyében elterjedtek bizonyos történeti hagyományok, de ezek is gazdagabbak a történelmi nevezetességű helyeken és környékén /pl. Szöllősgyörök, Törökkoppány, Csurgó, Babócsa./ A paraszti élet ma is kifogyhatatlan sokasággal ontja a szólásokat, közmondásokat, falucsufolókat. A meséket, hiedelemtörténeteket felváltják az u.n. igaz történetek, ismert emberekről vagy az "egyszeri emberről" szóló megtörtént vagy költött, tréfiás, gunyos történetek, anekdóták.

A paraszti élet rendjét, hétköznapijait, ünnepeit átszőtték, szembé, emberibbé tették a különféle szokások. Ezek közül ma már csak néhány él, s a régi gazdag szokásoknak már csak töredékeit őrzik, főképp a családi szokások lakodalom, keresztelő, komabál, halotti tor, illetve a virrasztó. De ezek általánosak az egész megyében.

Szórványosan hallunk még a keresztgyerekek husvét-i megajándékozásáról, betlehemezéséről, Luca-napi kotyolókra. Különleges régi hagyományt őrzött meg a Balaton déli és nyugati partvidéke: helyenkint az 1960-as évekig: a középkori marionett játékokra visszamenő bábtáncoltató betlehemezést /Vörs, Balatonberény/. Különleges a

kötősei bucsu, amelyen a kötőseiek német eredetű lakossága Magyarországra költözése évfordulóját ünnepli meg még ma is. Se szeri, se száma azoknak a szokásoknak, amelyek ma már csak legfeljebb az emlékezetben élnek, hogy néhányat említsünk a Balázs-napi és Gergely-napi köszöntés, mellyel az iskolások pénzt, élelmet gyűjtöttek a "mesternek"; a lányok vagy a fiúk barátságkötését célzó komatálvívés, a fiatalok régi szórakozási alkalmai a "játszók", farsangi alkoskodások, felvonulások, a pásztor és cselédélet alkalmai, mint a pásztor és cselédbálok, pásztor és cseléd fogadásai ünnepek, a pásztorok karácsonyi kántálása, stb.

A somogyi néptáncok közül legrégebbi eredetű s egyszersmind legelterjedtebb volt az u.n. somogyi "kanásztánc", amely bottal, baltával vagy ostorral, üveggel, /mindenképpen eszközzel/ járt férfitánc volt, a Dél-Dunántulon élő pásztorok közös tánca. Elnevezését a 19.sz. elejéig leghatalmasabb és legszilajabb pásztorrétegről az erdőben, szabadban élő kanászokról kapta. Később a falusi lakosság táncalkalmain eszköz nélküli páros táncá alakult, melyet leginkább verbunkosnak neveznek megyénkben. A régi táncok és táncalkalmak alkonya, majd hanyatlása a 20.sz. elején az u.n. tánciskolák bevezetésével kezdődött. A szükségszerű hanyatláshoz hozzájárult az értetlen, félművelt városi oktatók viselkedése, mivel legtöbbjük becsmérelte a paraszti táncokat, kigunyolta érte a falusi lakosságot.

A régi táncalkalmakhoz maguk a falusi emberek szolgáltatták a zenét, tollfosztáskor, kukoricafosztáskor, komabálaban, cselédbálaban és vasárnap délutánonként citerára, köcsögdudára, pásztorbálabon dudaszóra, furulyaszóra ropták a résztvevők a táncot. Néhány öreg dudás-pásztor él még ma is, mint Jankovich Imre Csurgón, id. Kovács Pál Tótujfalun, furulyázik még Farkas István Osztopánban, Kelec József Csurgón, citerázik Hárs Vendel és Vass Sándor Csurgón. A délszláv lakosok közül többen értenek a tamburázáshoz.

A népi díszítőművészet ágai közül leghamarabb a pásztorművészet nyert hirnevet, még az 1890-es években Herman Ottó fedezte fel a Balaton déli partján kutató munkáját végezve a somogyi pásztorművészetet és ő is tette ismertté tudományos körökben. A somogyi pásztorművészet a 18.sz. végén még az Európaszerte elterjedt paraszti faragási technikával dolgozott a véséssel, mely mértánias mintázatot adott. A 19.század elejétől valószínűleg a merinói juhászatokkal behozott német juhászok hatására terjedt el az u.n. spanyolozásos technika, amelynél a vésett vályatokba színes /piros, később fekete, kék, zöld/ spanyolviaszt préseltek meleg kanállal. Az első, évszámmal ellátott

"spanyolos" darabok 1913-ból van. Ez a technika főképp a Dunántulon terjedt el és virágzott a 19.sz. második feléig, legszebb darabjai Somogyból kerültek elő. Ebben az időben már virágokat, emberi alakokat /pásztort, betyárt, jeleneteket/ is mintáztak a használati tárgyakra /tükörökre, sőtartóra, borotvatartóra, botra/. Másik igen elterjedt faragási technika a 19.sz.-ban a karclozósos, ennél a fába, szaruba hegyes késsel karcolt rajzolatokat főként feketével szinezik, esetleg közeiket más színnel /sárga/. A 19.sz. végétől napjainkig a dorboru faragásos technika uralkodik. Ennél a minták háttereit mélyítik a faragók.

A tudományos körökön kívül a 20.sz. elejétől a Balaton mellett meginduló idegenforgalom is felfigyelt a pásztorművészetre. Azonban kétes értékű volt a támogatása, egyrészt kevés összegért dolgoztatva a kereskedőréteg a faragókat, másrészt a pénzeléssel, a piacra termeléssel csökkent a faragások művészi értéke.

1945 után talán ebben a népművészeti ágban kapták a somogyi alkotók a legnagyobb támogatást, - állami támogatást, népművész igazolványt és megrendeléseket kaptak 1954-től; a legjobbak pedig elnyerték a Népművészet Mestere címet, a vele járó pénzjutalommal és magasabb havi alkotói díjjal. /Id.Kapoli Antal, ifj.Kapoli Antal, Kálmán István, Tóth Mihály, Varga László, Jancsikity János, Nagy Ferenc/. Évente Balatonlellén pedig pályázat és kiállítás keretében történik a faragók seregszemléje.

A legrégebbi somogyi himzés az u.n. fehér-himzés, mely az itt élő magyar és horvát, jobbágy-lakosság közös kincse volt. Egyszerű lapos és lyukhimzésből és különféle szegőhimzésekből állt. Egyes vidékeken bonyolultabb öltéselémek is ismertek, mint a subrika, vagdalásos /Karád/, lukszóvó himzés /Törökkoppány, környéke és Csököly/. Fehér himzéssel a női ingek kezelőjét /Belső Somogy/, férfi ingek elejét, nyakát, gallérját, a férfikötény alját díszítették, valamint a jegykendőket. Stilizált virágmintákat /rozmaring, tulipán, töltött rózsa, stb./ adott ez a himzés. A Koppány völgyében és az u.n. Vizmentén a női szűkingek elejét is így hímézték. A buzsáki férfilingeken is ez a fehér himzés maradt fenn. Karádi himzés néven ment a köztudatba a somogyi fehérhimzés, és kiszinesedett /de általában egyszínű/ darabjait árusították is a Balaton mellett. A másik ősi himzés a keresztiszemes, valamikor az egész megyében elterjedt lehetett, de a 20.sz. elején már csak a Külső-Somogy egyes vidékein Törökkoppány környékén /németeknél is pl. Németegresen/ Karádon maradt fenn női szűkingeken és vőlegényingeken, vagy férfi-

ingek kezelőjén, az ecsenyi németeknél disztörölközőkön, abroszon.

A "buzsáki" néven ismertté vált himzés, négy nagyberek-i községben /Buzsák, Tótszentpál, Varjaskér, Táska/ alakult ki a 19.sz. második felében női ingvállakon, mértanias mintakincsel, eleinte piros-fekete, majd kék, zöld, sárga színekben is. Ugyanitt a rátétes himzés is elterjedt ágyterítőkön. Később az idegenforgalom hatására az 1920-as évektől alkalmazni kezdték ezeket a diszitmódokat "polgári" textiliákon /diszpárna, szett, abrosz, ablakfüggöny/, és színessége miatt közkedvelté vált.

Említésre méltók még a somogyi szóttések, amelyek a takácsok kezemunkáját dicsérik. Később a takácsmesterség hanyatlásával a parasztasszonyok is megtanulták a mintás szóttések készítését és a 19.sz. végén, 20.sz. elején az ő jóvoltukból a paraszti szóttések sajátos virágzásának lehetünk tanúi.

A népi diszitóművészet köre igen széles. Ide tartoznak még a paraszti használatra dolgozó kismesterségek művészi darabjai /cserépedénvek, faragott butorok és díszes faragásu használati tárgyak, díszes bundák, ködmönök, mellények, szűrök, csizmák, tutyik, kacabajkók, kalapok, mézesbábok, diszgatyak, stb./ Ezek már lassan teljesen feledésbe mennek, tárgyi emlékeik főként már csak muzeumok raktárában porosodnak.

Knézy Judit

I. Tábló

Népi építkezés

A táblóra kerülő anyag címeik szerint

Hagyasság Néprajza

1. Szélemenes, sövényfalú ház szerkezete (rajz, aláírva még a rész
neveivel)

154. old
1947. 10. 1.

~~Sövényfalú ház szerkezete (rajz, aláírva még a rész neveivel)~~

3. Talpas présház a Szennai szőlőhegyből (foto)

4. "Tüzelőlit" a Zslicből. (foto)

5. Fennelt oromzati szuppos ház Szennáról. (foto)

6. Díszes oromzat, munkafaros tetőképzéssel (foto)

7. Oromzat és "pitaroszlop" részlet. (foto)

8. "Pitaroszlop" és padlásfeljáró, Zamárdi-ből (foto)

9. Régi zslic kemence Szennáról. (foto)

10. Szobabeli szemeskályha konyhai tüzelőhúja, füstókamra részlet (foto)

11. Füstókamra részlet kemencével (foto)

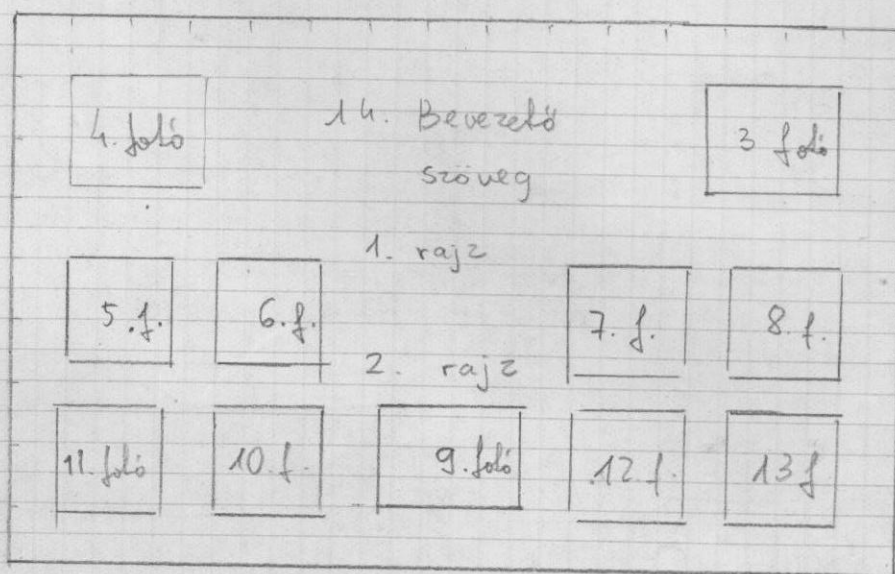
12. Köműves-rakda kemence baltias konyhában, Zamárdi (foto)

13. Külső konyhasíth kemence Kisbajamból (foto)

A bevezető szöveg a következő:

(14) A népi építkezés legfőbb anyagai Somogyban: a fa, véső és sár voltak. A lakó és gazdasági épületeket hatalmas fatalpakra szerelték. A sarokokon zeglázat helyezkedett el, ezekre kerültek a sárgerendák. A több szélemenes, ^{RESŐBS} szalufás oromzati volt szupp vagy nád fedéssel, helyenként hajdindval. A falakat sövényfalúakat, vagy karóval rögzítettel és sárral beváltak. A fa pitaroszlopokat ^{az az} szup ácsfaragással díszítették, és a házoromzatot is vörös szup ácsfaragással díszítették. A 19. század közepétől kezdődött a téglapületek ^{liszontani a} használatának felvetése a téglapületek ^{liszontani a} használatának felvetése.

rüppes sa épületeket. ~~Ezeket~~ már téglá ~~fordított~~ váltak. ~~Ezek~~ A ~~más~~ ~~Ével~~ ~~ter~~ ~~téglá~~ ~~fordított~~ ~~le~~ ~~pot~~
 fűtőket.
 A ház beontásában döntő szerep ~~le~~ ^{fűtő} a fűtőberendezésnek. A legrégebb épület fűtős konyhából váltak hő-
 mény nélkül, ^{hőszigetelés} ~~hőszigetelés~~ ~~alatti~~ kemencével. A nobai kályhát
 is a konyhából fűtötték. Később a fűtőkonyhából induló-
hővezető lett az egész ház baltics fűtésrendszer, a
 kemencét pedig téglából hővezető raktár ~~szigetelés~~.

II. Tábló

Népi építkezés

A táblóra kerülő anyagaimat szerint:

- ① Szennai zsúpos, falonácós ház (foto)
- ② Faragott "pitaroszlop" és padlárfejének részlet (foto)
- ③ Régi somogyi házat alaprajzai (rajz)
- ④ Zselici kőlábas tornácós ház (foto)
- ⑤ Sülvőszentmártoni szobalépcső (foto)
- ⑥ Szemeskállya szennéből (foto)
- ⑦ Kőlábas tornác Balatonzamárdiból (foto)
- ⑧ Váhyogfalú téglaszlopos házrészlet (foto)
- ⑫
- ⑬-⑭ Zselici temetőrészlet (foto)

Jankó, Balaton melletti házasság újságot
192. p.

A táblóra kerülő szöveg.

A népi építkezés a 19. sz. végéig évszázados hagyományokkal együtt meg. E hagyományokat magukban foglaltat bizonyos elrendelési és díszítési elvetek is. A régi ~~ma~~ somogyi házak nagy részénél minden helyiségre külön ajtó nyílt az udvarról, vagy ~~hátról~~ a pítarról. A házat díszítő szolgált a ház hosszanti oldalán és ~~az ajtó felett~~ elején húzódo oszlopsoros tornác, a házornozat díszes kitépése és a zsúp vagy nádfejes szűrei a tetőn és réchen az oronzatnál. A régi A Baló-Somogy elzárható részén még vannak sátratos házak is de legtöbb helyen már csak a konyha "szokafas" ~~felület~~ maradványai fenn.

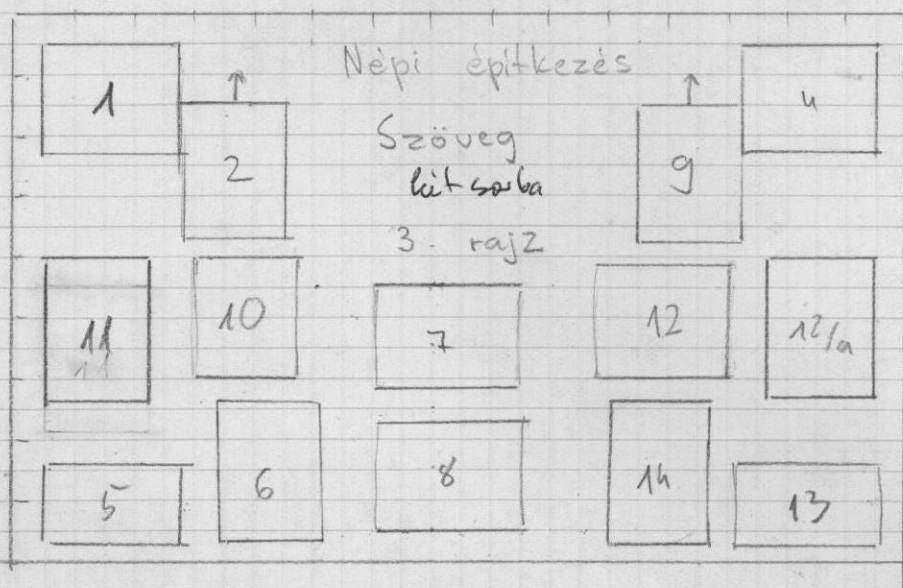
A ^{felülről} téglaszlopos építmény először a Balaton mellett terjedt el, leggyakrabban először a legelő mellett és itt fejlődött elő, de sürve sürve az egész megyében megjelent.

halál.

A faluképhez hozzá tartozó ^{templont} a haranglábat ~~is~~ építse

és a falvi építkezés, főleg az ~~és~~ munka hasznosságait
~~mutat~~ a ~~temető~~ ~~rajz~~ ~~mellet~~ ~~t~~ ~~temető~~ ~~is~~ ~~rajz~~ ~~mellet~~.

Elrendezés

III. Tábló

Somogyi pártlornívészet

A táblóra kerülő anyag címet szerint:

1. Bordovics Mikály ~~III~~ farag (fotó)
2. Juhász-kampó - fejék vésett és domború díszítéssel (fotó)
3. Kecskébördnada kosfej díszrel, domború faragással. (fotó)
- 4-5. Spangolozott tükrös ^{két oldalra} 1866-ból (fotó)
6. Karcolozott bartaró kobak (fotó)
7. Spangolozott tükrös 1867-ből (fotó)
8. Spangolozott ^{kerék} Tükrös. (fotó)
9. Karcolt és domború ~~dísz~~ faragású tükrös (fotó)
10. Gyufatartó spangolozott mindával. (fotó)
11. Mértani díszű spangolozott bortartató (fotó)
12. Spangolozott bortartatók oldala (fotó)
- 13-15. Spangolozott díszű szam sófarók (fotó)

A táblóra kerülő bevezető növeg:

A somogyi esztergonyfegyelben észáradokon át legeltették a állataikat a pártlork, s hinni illet a szabad ég alatt, Saját karmalasi esztergonyt magának kellett elviselniük, mert távol illet a falvartól. A pártlork révén csodálatos faragóművészet virágzott ki. A 18. század végéig vésett technikával díszítéssel tárgyaikat a 19. sz. első

felében a karcosításos és opanyolozásos technika,
a 19. sz. végén a lombos faragás terjedt el.
A opanyolozásnál a vájatolka forrón ~~szil~~ szilves
opanyolviánt nyomkodták. A karcosításnál a karcolt
mintákat fekete (pipaköröm, mozzgófarék, kalapvir) vagy
sárgával (salétromsav) nyesték. A lombos faragásnál
a minták hátterét mélyítették ki.

E helyezés cupán entétekai szempontból
nemint

II. Tábló

Somogyi pártas művészet

A táblóra kerülő anyag címeik szerint:

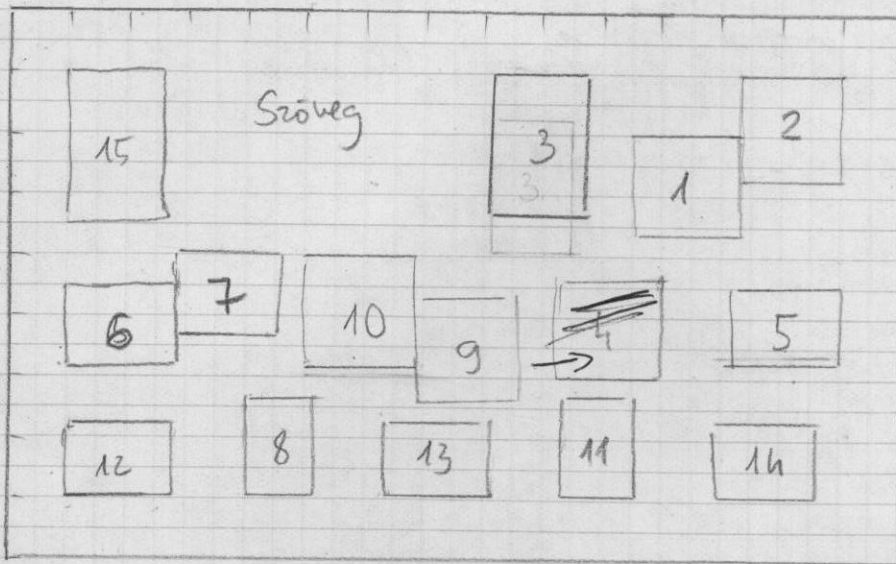
- 1-2. Embes fejfel diszített botfej ^{el} (fotó)
- 3-~~4~~ Embes fejfel diszített ~~botfej~~ ^{bunós bot} ~~el~~ (fotó)
5. Piros opanyolozású tükrös (fotó)
- 6-7. Tükrös két oldala: egyikén nagyecse, másikon ^{szegély} ~~talp~~ (fotó)
8. Tükrös karászokkal (fotó)
9. Kiirt részlet, rajta Herman Ottó képevel (fotó)
10. Pártaskiirt ^{részlet} pipázó betyárral (fotó)
11. Karcott diszű sótaró betyárt kísérő két pandurral (fotó)
12. Tükrösön a "Halálra táncoltatott lány" ballada jelenete (fotó)
13. "Savanyú József elfogása" - tükrösön (fotó)
14. Betyár elfogási jelenet tükrösön (fotó)
15. Kara Lajos ~~ivó~~ hobakot farag (fotó)

Bevézelő szöveg:

A pártasfaragásról mintatípusok sorát változott a 18. század óta, ~~a 18. században is volt~~ ^{amelyek} ~~de~~ ^{de} részelt technika mestanis mintatípusok lett belőlük. A karcok ^{és} opanyolozással (a 19. sz. elejétől) stilizált fák, virágok, állatok jelentek meg a pártas használati tárgyakon - és hamarosan az embes is. Eleinte 1-1 pártást, betyárt, vagy menyestit ábrázoltak, később két ~~szab~~ figura is került kiind mechanikusan egymás mellé. Végül már egész jeleneteket ~~is~~ ^{is} vágunk ki. A pártasok egyik első betyártörténetét, balladát szolgálta a ~~szab~~ faragásról alapjául. Erdélyben Herman Ottó elbeszélésén rajza - ő felelt

fel 1890 körül a Tudomány számára a somogyi
pártelnökség.

Elhelyezési lehelőség

A h-s képről nem készült rajzítás, ezért
hi hiell alapján

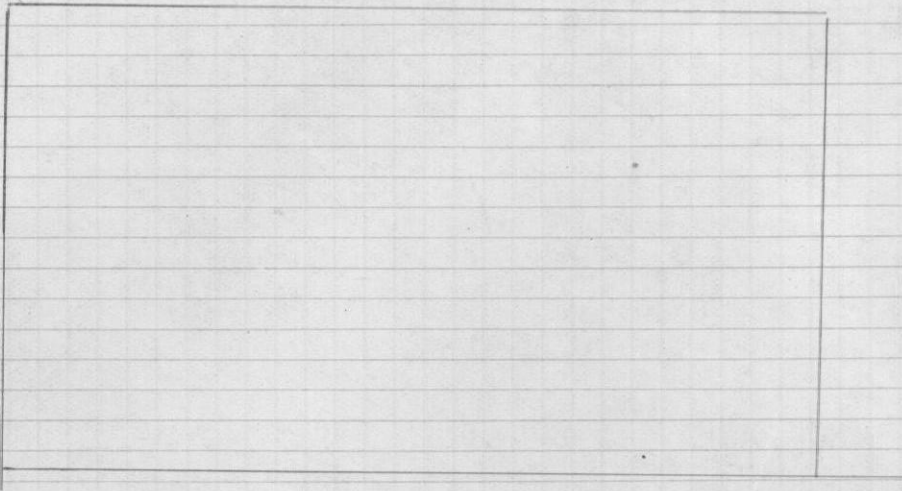
Taragott diszű fatárgyak a paranti háztartásban

BODVICA

1. Velélők. szennéből, Bodvicából és Lábodról. (foto)
2. ~~lapica vagy raklap~~
3. Padugorló lapica ^{szék} Orozából (rajz) *
4. Gyalogorló Sülvászentesből (foto)
5. "Tringli" (hárzó) Orozából (rajz) * ~~(foto)~~ az eredeti tárgyból
- 6.-8. Székhatár Somogybórol, Nagyatáról, Andornól (foto)
9. Kenclőtartó Lábodról (rajz) - a melléretelt fotoból
10. Kenclőtartó a Belső Somogyból (foto)
10. ~~Rajz (rajz) Belső Somogyból~~ ahin vagy a rajzolás Népi. k. I. II.
11. Fogas Hosszfaluból (foto)
12. Kanál, villa és kanálstartó ~~(foto)~~ (foto)
13. ~~Faliteka vagy pale~~ Falipalc vagy teka TERA
14. Ácsolt láda Kalmárcsánól (rajz)

A paranti háztartásban ~~széles~~ talán legelőbb kummalati tárgy fából készült mint a kutorok, az edények egy része (falanalak, kénök, rajtások stb), földművelő entőzöl (ere, farilla, faszekelye stb), házi rezámozó nyelki stb. Ezeket részben maga a gazda készítette, részben mestersémből (des, antalos, bogár, ^{kádár} ~~...~~) - de pártolat és kolompai ajdugól munkái ~~széleskörűen~~ is ~~gyakran~~ ~~széleskörűen~~ a paranti életben kummalatos fatárgyak gyártásaihoz. ~~A~~ Természetesen ezek között sok diszített is előfordult. A paranti inkább csak véselt diszű, az antalos már fűrészt kummalat, az iparosok entőgált, fűrészt stb. mintázást is. Viszony-

lag később a feldett bútorok eset \neq főként a nem-
törvényszerűek el, magasanál csak mind tulajd-
nos ládák voltak rendezve.

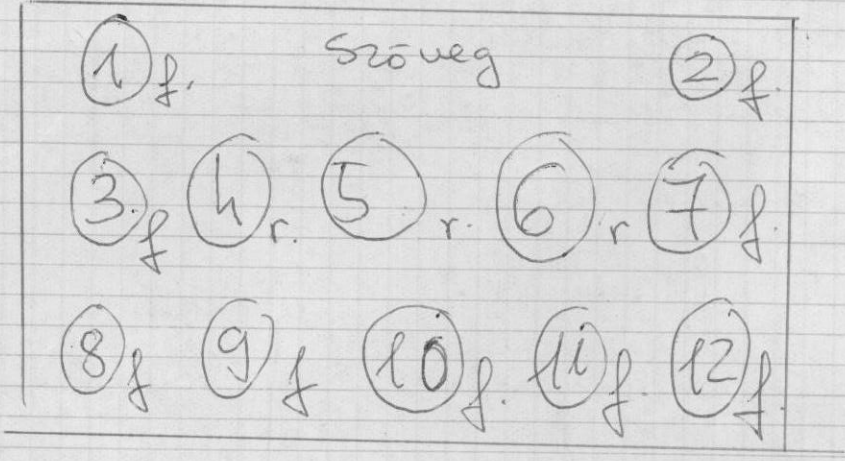
Somogyi népviselet

1. Hosszúfalusi öreg (foto)
2. Gökölyi idős asszony felő gyászban (foto)
3. Kadarkuti asszonyviselet (foto)
4. Szenna menyegye (színes rajz) } lidről
5. Szűcs férfi szentéről (színes rajz) } Kárisról
6. Gökölyi fiatal menyegye (színes rajz) } - mellékp van foto
7. Kastélydombói fiatalasszony (foto)
8. Törökroppányi fiatal lány (foto)
9. Porrogszentlőrinci menyasszony és vőlegény (foto)
10. Débaldu női és férfi viselet (foto)
11. Vargaskői öreg néni 1966 (foto)
12. Kisbúró Kastélydombóiról (foto)

Bevetési szöveg:

Nagyon sokféle népviselet volt a megyében. A 19. sz. közepéig a háziasszonyból készült nyáladarabokat ~~is~~ szinte egyeduralma ^{volt.} Ezt az állapotot övzte meg később a Bel-
 20- Somogyban ^{használ} a felő gyász és ^{ALTAJÁBAN} ~~általában~~ a férfiviselet az 1910-20-as évekig. A népviselet kiszűrésével és sokféleségének kialakulásával a 19. század második felében következett be, amikor már a gyári textilipar is meg tudta venni a falusiakat, és ~~széles~~ a ~~visszatérő~~ háziasszony festésével ~~pótolta~~ ~~is~~ ~~széles~~ ~~egyszerűsített~~ ki.
 A viselet elhagyása az első világháború után kezdődött meg, néhány vidéken ~~is~~ ^{viszont} ~~meg~~ ~~betűvel~~ ~~széles~~ a vise-

~~lehetőség~~ lehetünk tannik.
 let. utóvizáras ^{nal} (Török Droppány és környéke, Árkála - Csoma,
 Csurgónagyfalu és környéke, Sienna és környéke). ~~az~~
 Az 1950-es évekkel befejeződött a népviselet ellenőrzése az
 egész országban.
 Elhelyezés

Idős Gyöngyös városi férfi

X.

Somogyi népi kerámia

tablóra kerülő anyag címek szerint:

- ① Égelőmenték Kaposváron 1910
- ② "Tejefarék agyag" Darányban
- ③ Virágcserep vétel a piacon 1968.
- ④ Nagytal Barcsról
- ⑤ Kosonyástal Csörölyből
- ⑥ Csörölyös Darányból
- ⑦ Csörölyös Andocsról
- ⑧ Csörölyös Karádról
- ⑨ Látodalmos farék: Csörgőből
- ⑩ Háronlábú lábas
- ⑪ Gyertyatartó
- ~~⑫ ~~Borsos~~~~
- ⑬ Réteslepsi Hedrehelyről

Somogy megye területén többfelé is található népi kerámia készítéshez alkalmas agyag. Mivel tűzálló agyag is előfordul, főzőedények és kályhák is készültek on az itt élő farészek kezéből. A legfontosabb farészkezőpont Kaposvár volt, egyben üzemközpont is. Sok farész, helyi nevén "götlőcsé" élt a múlt században: Szigetváron, Nagyatádon, Csörgőn; tudunk kisebb központokról is, mint Barcs, Kécskés, Hedrehely, Somogyvár, Karád stb. A farészek piacokon, vásárokon, ~~és~~ is

Szedexben jáva a falvatal, főbbzire gabondát cserelel.
~~is~~ edényt. A falusi nép edényfészkeket legnagyobb
része csépből állt, ~~az~~ a 20. sz. elejéig. ~~az~~ ~~edény~~
~~híves~~ ~~csépből~~.

Rajz

18 x 26 - es nagyság

1. Székelyes Tébőzet
2. Székelyes Tébőzet
3. A fehér hímzés öltéselenei
4. Fehér hímzés
8. Gyermek rajzok Somogyban
9. Csokonaymátyó gyermekrajzok fémlepről rajz

Fotó

5081) Kocsi
5082)

7143 piac - Jordánia
7142 - - - - -

4023 Somogyzentpályi ruppas ház

6826 Darányi ruppas ház

6731 Tölggyepi lágyruha

6903. h Udvari Kemence kisbajon

~~5399~~ → Idős asszony viselete Somogyzentpályán

5364 Gyárfás ház Zamárdi

6792 köcsögfa Darányból

6680 Tóth Mihály faragás

6726 Kádorkúti viselet 1920

- 1-3. 3 -kosó
4. Nagybál
5. Zútemenyés
6. Rougybabát
7. Juhász-kampót
- 8-10. Embefejes bobát
11. Kálvária kőszírdet
12. Duda (embefejes kőszírdet)
13. Lapista (kőszírdet)

6422. Törökroppányi pillés visdet

9280. Kasádi menyecske⁴

3674. Törökroppányi menyecske⁴

—. Lábodi öngy fonalat krajjal

Kisgyalácsi öngy csombókos krajjal

Szennai menyecske kontyban - kendőbe

Törökroppányi legények